

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Nelea Roșca, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „MOGO LOANS” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Vasile Surugiu și Nelei Roșca cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-801/23
NR. PIGD 2-20110991-01-2ra-07062023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.
Invocarea prevederilor art.432 alin.(2) lit. a),c) din Codul de procedură civilă la caz nu constituie temei de admisibilitate a recursului. Obiecțiile depășesc limitele judecării cauzei.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. C. Roșca,
Curtea de Apel Chișinău, jud. M. Guzun, V. Buhnaci, V. Sîrbu

02 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Nelea Roșca, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 09 septembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.44), O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Surugiu și Nelei Roșca, solicitând încasarea, în mod solidar, din contul pârâților a datoriei restante, în sumă de 87 570,24 de lei și a sumei de 2 627 de lei, cu titlu de taxă de stat.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 15 august 2018 a încheiat cu Vasile Surugiu contractul de leasing financiar nr. AG4726107, prin care a transmis în posesie și folosință pârâtului Vasile Surugiu un autoturism de marcă „Range Rover Sport”, numărul șasiului xxxxx, anul producerii 2008, cu termenul final de răscumpărare până la 01 august 2023. Prin graficul de plăți din contractul de leasing, pârâtul Vasile Surugiu s-a obligat să achite plata pentru autoturismul menționat, în 60 rate lunare, a câte 8 819,50 de lei.

3. Totodată, a menționat că, în temeiul prevederilor contractului, s-a obligat față de locatar să obțină de la vânzătorul indicat de către ultimul, a dreptului de proprietate asupra vehiculului ales de locatar și să-i transmită locatarului contra plății ratelor de leasing convenite, dreptul de posesie și folosință temporară a vehiculului pentru perioada stabilită de prezentul contract, iar locatarul se obligă să primească în posesiune și folosință temporară vehiculul și să efectueze plățile contractuale în conformitate cu prevederile contractului, având dreptul la sfârșitul perioadei de leasing, cu condiția executării în totalitate a obligațiilor contractuale, să obțină dreptul de proprietate asupra vehiculului.

4. Întru asigurarea rambursării sumelor datorate de către debitorul Vasile Surugiu, conform contractului de leasing, inclusiv a penalităților, dobânzilor și a altor cheltuieli suportate, au fost instituite garanții personale în baza contractului. Astfel, la 15 august 2018 a fost încheiat cu Nelea Roșca contractul de fidejusiune nr. AG4726107CVC, în baza căruia ultima, și-a asumat angajamentul de a executa solidar cu debitorul Vasile Surugiu, obligațiile de plată care decurg din contractul de leasing nr. AG4726107 din 15 august 2018, devenind codebitor.

5. Reclamantul a afirmat că, pârâtul Vasile Surugiu nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind achitarea în timp util a ratelor de leasing, astfel încălcând prevederile pct. 7 din contractul de leasing privind respectarea termenelor intermediare de rambursare a ratelor de leasing.

6. Având în vedere neexecutarea obligațiilor de plată de către pârât, autoturismul a fost restituit conform actului de predare-primire din 01 februarie 2020. La momentul transmiterii bunului, datoria pârâtului constituia suma totală de 224 770,24 de lei formată din: 196 612,09 lei – partea principală din rata de leasing; 16 012,84 de lei – dobânda de leasing restantă; 9 628,63 de lei – comision de reziliere a contractului; 400 lei – penalitatea unică de întârziere și 2 116,68 de lei -penalitate.

7. Reclamantul a precizat că, în scopul comercializării autoturismului, a comandat expertiza auto-merceologică pentru stabilirea prețului real de piață al bunului. Conform raportului de evaluare întocmit de către „Expert-VM”, la data de 13 februarie 2020, în scopul comercializării autoturismului, a fost stabilită valoarea de piață a obiectului în sumă de 11 000 de euro și valoarea de lichidare 6 400 de euro. După transmiterea autoturismului, au fost efectuate cheltuieli suplimentare pentru evaluarea autoturismului în sumă de 460 de lei, conform facturii nr. EAA001924096 din 02 martie 2020, precum și spălarea autoturismului în suma de 140 de lei, conform facturii nr. EAA001 943595 din 02 martie 2020. Drept urmare, datoria pârâtului s-a majorat la suma de 225 370,24 de lei ($224\ 770,24 + 460 + 140 = 225\ 370,24$).

8. În temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr.341 din 14 aprilie 2020, autoturismul a fost înstrăinat terței persoanei la prețul de 137 800 de lei, sumă, care a fost direcționată la achitarea datoriilor pârâtului.

9. După comercializarea autoturismului, la data de 14 aprilie 2020, datoria pârâtului constituie suma totală de 87 570,24 de lei, conform calcului: datoria totală, minus prețul de vânzare $225\ 370,24 - 137\ 800 = 87\ 570,24$ de lei.

10. În scopul soluționării prealabile a litigiului, la data de 19 iunie 2020, prin scrisoarea recomandată, au fost somați copârâții, fiind solicitată rambursarea datoriilor restante, formate în temeiul contractului de leasing, însă a rămas fără răspuns și fără executare. Actul de verificare a decontărilor reciproce la situația din 02 septembrie 2020 atestă că, datoria debitorului pentru contractul de leasing nr. AG4726107 constituia 87 570,24 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărîrea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. și s-a încasat, în mod solidar, de la Vasile Surugiu și Nelea Roșca în beneficiul O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. suma de 26 559,07 lei cu titlu de datorie contractuală, suma de 796,77 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, precum și suma de 155 de lei

cu titlu de cheltuieli de judecată pentru citarea publică. În rest, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. împotriva lui Vasile Surugiu și Nelei Roșca cu privire la încasarea datoriei contractuale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 16 martie 2022, Nelea Roșca, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan, a declarat apel împotriva hotărârii din 01 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretențiilor, emiterea unei noi hotărâri de respingere în această parte a pretențiilor.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău -a respins, ca fiind neîntemeiat, apelul declarat de Nelea Roșca și s-a menținut hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

14. Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe a constatat că aceasta urmează a fi menținută, ori, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanțele cauzei și normele de drept material au fost aplicate corect.

15. În conturarea acestei ipoteze, conform articolului 7 alin. (1) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv și astfel, s-a referit la Codul Civil, în vigoare până la republicarea acestuia din 01 martie 2019.

16. Cu trimitere la prevederile art.512 alin. (1), art.513 alin. (1), art.514, art.572 alin.(1), (2), art. 923 alin.(1), art. 871 alin.(1), art. 1146 alin. (1) din Codul civil, instanța de apel a reținut că, prima instanță a ajuns la temeinicia acțiunii depusă de O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. împotriva lui Vasile Surugiu, dispunând încasarea, în mod solidar, de la Vasile Surugiu și Nelea Roșca, a datoriei restante, în mărime de 26 559,07 lei, fiind admisă parțial acțiunea, întrucât a fost ajustată dobânda contractuală stabilită de către părți la o dobândă rezonabilă în conformitate cu rata prevăzută de BNM. De asemenea, a fost stabilit cu certitudine faptul că O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L., în calitate de locator și-a onorat integral obligațiile, iar Vasile Surugiu și Nelea Roșca nu au executat integral obligația corelativă de restituire a ratelor de leasing.

17. Potrivit cererii de apel, Nelea Roșca a invocat aspecte cu privire la caracterul fictiv al contractului de vânzare-cumpărare nr. 341 din 14 aprilie 2020, prin care O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a înstrăinat automobilul de marca „Range Rover Sport” cu număr de înmatriculare xxxxx, lui Artiom Bucur, la un preț de 137 800 de lei, din motiv că dreptul de proprietate nu a fost înregistrat după Artiom Bucur în registrul de stat al transporturilor, însă, în opinia instanței de apel, aceste alegații nu urmează a fi reținute, din motiv

că contractul respectiv nu reprezintă obiectul prezentei acțiuni, iar prin aceste alegații se depășesc semnificativ limitele judecării cauzei. Apelanta la rândul său nu a prezentat probe cu referire la faptul că contractul menționat a fost contestat sau a fost declarat nul, din motivele invocate sau că prețul vânzării automobilului în realitate a fost unul mai mare decât valoarea indicată în contract.

18. Prin urmare, instanța de apel nu poate specula cu privire la faptul care este prețul real și rezonabil la care urma a fi înstrăinat automobilul „Range Rover Sport” cu număr de înmatriculare xxxxx, în condițiile în care nici una dintre părți nu a invocat obiecții la contractul de vânzare-cumpărare nr. 341 din 14 aprilie 2020 într-o procedură distinctă, iar în atare situație, instanța de apel a considerat că, în privința contractului respectiv operează prezumția legalității, atât timp cât apelanta nu a administrat probe care să răstoarne această prezumție. Or, în prezentul proces, Nelea Roșca nu poate invoca nulitatea absolută al acestui acord, din motiv că acest act juridic nu reprezintă obiectul nemijlocit al prezentei acțiuni și în această ordine nu poate fi examinată legalitatea acestuia.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

19. La 05 mai 2023, Nelea Roșca, reprezentată de avocatul Andrei Crasnoștan, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii înaintate și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere integrală a pretențiilor.

20. În motivarea recursului, recurenta a invocat că, instanțele inferioare nu au motivat și nu au dat o apreciere corespunzătoare circumstanțelor invocate în vederea respingerii acțiunii, însă s-a optat pentru o soluție simplistă, rezultată numai din modificarea unilaterală, în sensul micșorării, a dobânzii contractuale la contractul de leasing financiar, fără a fi apreciat corespunzător aspectul referitor la obligația vânzătorului de a înstrăina la preț comercial rezonabil automobilul contractat, contrar prevederilor art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Motivarea hotărârii adoptate, în care instanța de judecată se abține de a da răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea să înțeleagă, dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale. Motivarea necorespunzătoare a soluțiilor judecătorești, a fost conturată de CtEDO în mai multe hotărâri de condamnare a Guvernelor statelor membre (cauza Ruiz Torija și Hiro Balani vs Spania, hotărârea din 09 decembrie 1994, cauza Grigore Vlasia Vasilescu vs România, hotărârea din 06 iunie 2006; cauza Lebedinschi vs Republica Moldova hotărârea din 16 iunie 2015).

21. Prin prisma prevederilor art.432 alin. (2) lit.a),c) din Codul de procedură civilă, recurenta a pretins încălcarea normelor de drept material prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a legii, precum și în contextul prevederilor art. 432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care instanța inferioară a apreciat în mod arbitrar probele și a comis erori care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

22. Recurenta a reiterat circumstanțele esențiale ale cazului raportate la normele de drept, precum și a atras atenția asupra acțiunilor concludente ale părților implicate în acest litigiu.

23. Totodată, a precizat că, în baza contractului de fidejusiune, pct.2.2.2., O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. s-a obligat să o anunțe, în calitate de fidejutor, despre neîndeplinirea de către Vasile Surugiu a obligațiilor de rambursare a creditului, de achitare a dobânzilor și altor plăți, în termen de 5 zile bancare de la data survenirii obligației de plată conform contractului de leasing. Însă abia la sfârșitul lunii iunie, anul 2020, a primit o înștiințare, în care se indica despre faptul că, Vasile Surugiu ar fi acumulat o datorie în sumă de 225 370,24 lei, iar la data de 14 aprilie 2020, automobilul a fost comercializat la prețul de 137 000 de lei, fiind solicitată achitarea în termen de 10 zile, a datoriei restante în sumă de 87 570,24 de lei. Cerința dată, formulată în cererea de chemare în judecată, a considerat-o total neîntemeiată, din motiv că este contrară principiilor de bună-credință în raporturile civile și normelor de drept aplicabile pe caz, dar nu a fost nicicum apreciată nici de către instanța de fond și nici de către instanța de apel.

24. În contextul prevederilor art.9 alin.(1), art.513 alin.(1), (2), art.534, art.1157 alin.(1), art.923 alin.(1), art.929 din Codul civil (în vigoare din 22 iunie 2002), precum și prevederilor art.7 alin. (4), (5), art.1328 alin.(3), (4), (7) din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019), aplicabile la caz, recurenta a opinat că, reieșind din contractul de leasing financiar și calculul datoriei prezentat, se deduce că, la data restituirii automobilul de model, 01 februarie 2020, locatarul înregistra o obligație totală de plată pentru locațiunea mijlocului de transport în sumă de 388 058,50 de lei, din care dobânda de leasing constituia - 191 535 de lei și plata de bază finanțată - 196 523 de lei. În condițiile art.1328 alin. (3) din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019) rezultă că, locatarul, poate pretinde anume la achitarea sumei de 196 523 de lei, însă, modalitatea de stingere a acestei datorii este reglementată de art. 1328 alin.(4), anume prin faptul că după reintrarea în posesie asupra automobilului tranzacționat, locatorul O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. era obligat să vândă bunul într-un termen rezonabil și la un preț comercial rezonabil, iar sumele obținute să le direcționeze pentru stingerea valorii finanțate a bunului care și constituie suma de - 196 523 de lei. Reclamantul în cererea de chemare în judecată a indicat faptul că, a comercializat automobilul la prețul doar de 137 800 de lei, care îl apreciază

ca fiind nerezonabil, din motiv că există o diferență substanțială în raport cu prețul de piață, și anume de 74 310,80 de lei.

25. Pentru elucidarea corectă sub toate aspectele a circumstanțelor cazului dat, inițial la faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, a fost solicitat numirea expertizei judiciare de evaluare a bunului, însă această cerere a fost respinsă și de către instanța de fond și de către instanța de apel, fără o motivare plauzibilă.

26. De asemenea, cu referire la prevederile art. 9 alin.(2), art.26 alin. (3), (4), art. 27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, art.6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, potrivit recomandărilor din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție Nr.3 din 09 iunie 2014, cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și conținutului hotărârii Curții Constituționale nr.55 din 14 octombrie 1999, privind interpretarea unor prevederi ale art.4 din Constituția Republicii Moldova, recurenta a opinat că, la examinarea prezentei cauzei, instanțele inferioare nu au ținut cont de rolul diriguior, care direct îi revine potrivit normelor procesuale și să asigure disponibilitatea drepturilor și egalitatea părților, dar în mod evident au admis o poziție favorabilă reclamantului, prin limitarea nemotivată a sa de a recurge la o modalitate legală de apărare, pe calea numirii unei expertizei judiciare de evaluare a bunului, deși, existau toate premisele legale. Circumstanțele litigiului impuneau o asemenea acțiune și astfel, în consecință, i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

27. În rezultatul investigațiilor efectuate de avocat, a fost stabilit că, O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a invocat în cererea de chemare în judecată, argumente ce nu corespund adevărului și a prezentat instanței acte fictive, referitoare la faptul că automobilul de model a fost comercializat lui Artiom Bucur, în baza contractului de vânzare-cumpărare. Concluzia dată se impune prin faptul că, adeverința eliberată de IP „Agenția Servicii Publice”, reflectă că, automobilul a fost reînmatriculat cu drept de proprietate după O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. la data de 15 august 2018, iar la data de 18 mai 2020, a fost reînmatriculat după Serghei Babaian. Lipsesc vreo mențiuni referitor la dreptul de proprietate a lui Artiom Bucur.

28. Totodată, recurenta a redat prevederile art.6, art.118 alin.(1), art. 130 alin. (1), (2), art.240 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a declarat că, deși, a expus circumstanțele și normele de drept aplicabile, instanța de apel a respins aceste argumente, doar limitându-se la raționamentul că nu este contestat sau anulat pe cale judecătorească, contractul de vânzare-cumpărare, însă nu s-a dat o apreciere referitoare la faptul că acesta nu a fost înregistrat în modul stabilit de lege și nu a produs efectele legale unui act juridic, având în vedere art.308 din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019), art.315 alin.(2) din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019). Automobilul nu a

fost înstrăinat lui Artiom Bucur, dar s-a urmărit scopul de a crea o aparență, a unei tranzacții la prețul de 137 000 de lei. La acest capitol, instanța de apel, urma să țină cont și de prevederile art.328 alin. (1) din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019), adică în virtutea motivelor invocate referitoare la legalitatea contractului de vânzare-cumpărare, instanța urma să constate nulitatea acestuia inclusiv din oficiu, pe cale de excepție, nefiind necesară înaintarea unei acțiuni în instanță sau existența unei hotărâri judecătorești, pentru ca această probă să fie apreciată corespunzător și să se constate imposibilitatea ca aceasta să fie pusă la baza unei hotărâri de admitere a pretenției de încasare a sumei.

29. La 08 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului și avizul de recepție (f.d. 152,154).

30. Intimatul nu a făcut uz de dreptul său și nu a depus referință la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

31. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

32. Recursul declarat de Nelea Roșca, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

33. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

34. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

35.Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

36.Art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

37.Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 25 ianuarie 2023. Materialele cauzei civile atestă expedierea copia deciziei integrale către participanții la proces prin scrisoarea datată cu 07 martie 2023

(f.d.134), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către partea recurentă. Totodată, din textul recursului se deduce că partea recurentă a luat cunoștință de decizia integrală a instanței de apel la 07 martie 2023 pe site-ul instanței. Astfel, recursul declarat la 05 mai 2023 este în termen.

38. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

39. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

41. Din analiza recursului declarat rezultă că partea recurentă a invocat prevederile art. 432 alin.(2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă, în redacția în vigoare la data depunerii recursului, adică se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

42. În context cu referire la neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și interpretarea eronată a legii, temeiurile de drept prevăzute de art.432 alin. (2) lit.a), c) din Codul de procedură civilă, în redacția în vigoare la data depunerii recursului, invocate de partea recurentă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

43. Argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

44. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

45. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

46. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

47. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

48. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

49. Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Nelea Roșca, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

50. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul depus de Nelea Roșca, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan, împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi